

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Summa de casibus conscientiae

Astesanus <de Ast>

[Straßburg], nicht nach 9. Mai 1474

Isti sunt tituli terciij libri qui est de contractibus communibus

[urn:nbn:de:bsz:31-316099](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-316099)

- ¶ Isti sunt tituli tercii libri qui est de contractibus communibus.
- De appropriatione rerum. i.
- De prescriptione. ij.
- De contractibus in communi. iij.
- De obligatione et stipulatione. iiij.
- De renuntiatione beneficiorum iuris. v.
- De pactis. vi.
- De transactione. vii.
- De emptioe et venditione. viij.
- De permutatione. ix.
- De mutuo. x.
- De usura. xi.
- De societatis contractu. xij.
- De pignoribus. xiiij.
- De locato et conducto. xiiij.
- De emphiteosi. xv.
- De comodato. xvj.
- De deposito. xvij.
- De feudis. xviii.
- De solutionibus. xix.
- De donationibus inter vivos. xx.
- De donationibus causa mortis. xxj.
- De legatis. xxij.
- De fideicommissis. xxiiij.
- De hereditate. xxiiij.
- De heredis institutione. xxv.
- De substitutionibus. xxvj.
- Qui testari possunt. xxvij.
- De testamentis. xxviii.
- De prudentibus testium. xxix.
- De testibus testamentorum. xxx.
- De testamento in scriptis. xxxj.
- De testamento cecum. xxxij.
- De causis quibus testamentum inutile redditur vel rumpitur. xxxiiij.
- De codicillis. xxxiiij.
- De successione ab intestato. xxxv.
- Ad quid heres teneatur. xxxvj.
- De suffragiis defunctorum. xxxvij.
- De orationibus existentium tam in patria quam in purgatorio. xxxviii.
- De contractu precarii quere in li. vj. ti. xxxviii.

Incipit liber tercius. De appropriatione rerum. ti. i.

Intus per dei gratiam duabus partibus huius summe scilicet prima de preceptis et secunda de virtutibus et vicibus. Restat persequi terciam partem eiusdem de contractibus et voluntatibus ultimis. Et quia in quibusdam contractibus et voluntatibus ultimis transferuntur res dominia que quidem transferri non possent iuste si non essent distincta et appropriata. ideo primo considerandum est de rerum appropriatione. Et circa hanc queruntur plura. scilicet utrum possessio rerum exteriorum sit homini naturalis. Et sic ut ostendit philosophus primo politico libro primo imperfectiora sunt propter perfectiora humani rationis exteriora soli deo subiacent quantum ad suam naturam quia ei soli omnia ad nutum obediunt scilicet quantum ad usum huiusmodi naturale dominium eorum quia per rationem et voluntatem eis que propter se factis uti possunt ad suam utilitatem unde huiusmodi dominium convenit homini secundum rationem in qua dei imago consistit quod bene ostendit gen. xx. faciamus homines ad imaginem et similitudinem nostram et per sit piscibus maris etc. ¶ Ut res dominia in statu innocencie fuissent distincta. Et secundum locum super iij. sen. di. xv. quod non in modo erat communia. Et secundum legem nature ut patet per illud quod dicitur di. viij. c. j. iure vero nature sunt omnibus omnia communia etc. xij. q. j. dilectissimis. Et secundum legem divinam unde dicitur pe. di. viij. quod iure et est dictum aug. super jo. iure inquit divinitus domini est terra et plenitudo eius. iure vero humano dicitur huiusmodi domus est mea etc. Ratio autem huiusmodi est duplex usus rerum enim ita competere debet hominibus secundum rectam rationem sic congruit ad pacificam conversationem et necessitatem sustentationem. In statu autem innocencie communia usus rerum sine distinctione dominiorum magis valuisse ad utrumque quia tunc nullus occupasset quod alteri necessarium fuisset sed quod quilibet primo sibi necessarium ad usum occupasset hoc ad usum habuisset. huiusmodi enim modo tunc magis ad sustentationem usus rerum communis suffecisset quam si per appropriationem uni factam alius usus preclusus fuisset. huiusmodi scilicet. ¶ Ut per preceptum illud scilicet de habendo omnia communia adhuc maneat ita quod nulli re aliqua propria possidere liceat. Et quod non huiusmodi est post lapsum reuocatum quoniam dicitur aug. de heresibus quod sunt aliqui heretici qui se vocant apostolicos ex hoc quod putant nullam spem habere eos qui utuntur his rebus quibus ipsi carere. scilicet coniugibus et aliis possessionibus que propriis. Est autem post lapsum reuocatum rationabiliter propter duo supradicta primo quia esset contra pacificam conversationem ut patet per se patet secundo quia esset contra necessitatem sustentationem quia homines non ita solliciti communia procurarent et esse fortiores necessaria debilibus auferrent. ¶ Sciendum tamen secundum theologos. quod circa huiusmodi necessaria duo conveniunt hominibus scilicet preces procurandi et dispensandi. et quo ad huiusmodi aliquid tanquam propria possidere est licitum et est humane vite necessarium ut predictum est. Aliud est usus rei ipsius et quo ad huiusmodi non debet habere res exteriores quasi proprias sed quasi communes ut scilicet facile communicet eas alijs in necessitatibus. i. ubi. xl. diuitibus huiusmodi seculi percipere sequitur facile distribuere et communicare. Et sic dicit ambrosius. et habet di. xliij. sic ubi. nemo inquit dicat proprium quod est commune etc. Sed dato quod sit reuocatum illud preceptum queritur

posse 24 ex si hoc na ho

per dicitur in 4 plem. c. 9

An supra inveniatur supra dicta